

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

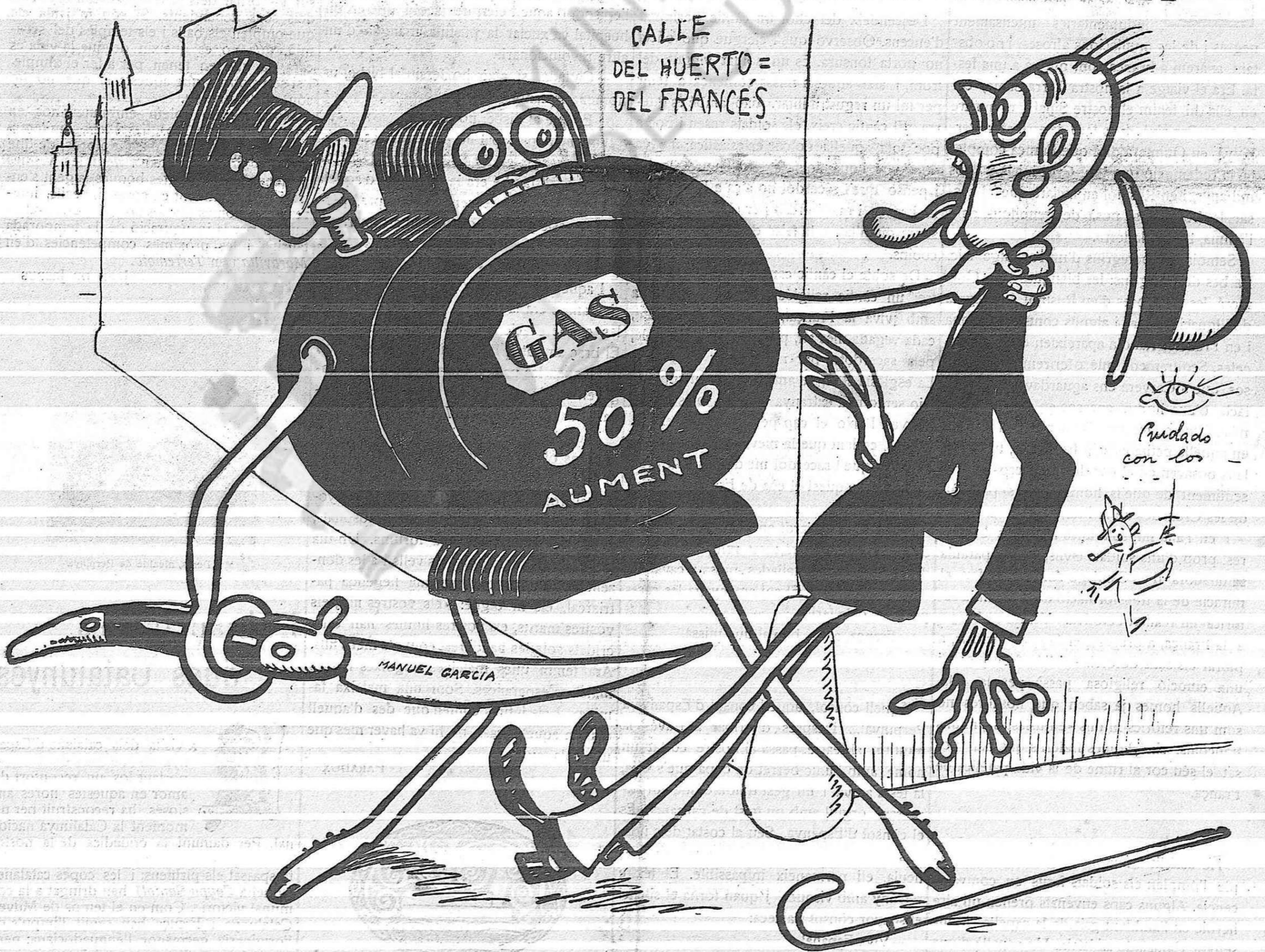
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'20.—ESTRANGER, 1'82

LA SEGURETAT PERSONAL A BARCELONA

CALLE
DEL HUERTO =
DEL FRANCÉS

Cuidado con los...

—Diners, o a les fosques!

França i Catalunya

Aqueixa colla de catalans eminents que ha anat a Perpinyà, ha dut als germans del Rosselló i de França l'abraçada d'amor de tot el poble de Catalunya. El Manifest dels Catalans va ésser el missatge cordial que la nostra terra va enviar a la França dolça. El viatge a Perpinyà ha estat la visita corporal que Catalunya ha fet a la República en guerra per la Llibertat i el Dret.

L'abraçada de Perpinyà ha unit noblement, francament, els dos països: França i Catalunya. I han servit d'estret llaç d'unió els rossellonesos, els catalans de l'altra banda del Canigó, tan catalans com nosaltres els de la península ibèrica, i alhora francesos, no per tirania d'Estat, sinó per adhesió i compenetració cordial amb la gran nació mestra del món.

No, no és l'anada dels catalans a Perpinyà una vulgar excursió, ni una simple visita de condol. És un acte transcendental, que té un valor d'alta política. Francesos i catalans haurien de tenir clara consciència d'aqueix sentit profund de l'abraçada de Perpinyà. Aquesta abraçada sincera, fraternal, hauria d'ésser el començament d'una ampla política franco-catalana. Perquè nosaltres creiem que la famosa cançó popular ha d'ésser esmenada i que hem de dir:

Aquelles muntanyes
que tan altes són,
no em priven de veure
mos amors on són.

Pel damunt del Canigó, en efecte, els amors venen, els amors van...

De l'excursió a Perpinyà

ROU que ho sabem que anavem a flairar la tragèdia i a presenciar l'espectacle de les indumentaries intensament negres i de les mutilacions afroses, i no obstant, anàrem a França com qui va a una festa. Era el viatge a la nostra Terra Santa, car en ella hi tenim el nostre Sinai i el nostre Calvari. Per això, més tard, ja arribats a Perpinyà, en Guimerà dirà que França completa la redempció que Jesu-Crist inicià fa dos mil anys, i en Rusiñol anunciarà que al passar la frontera, se posà de genollons, amb l'ànima, besant la terra.

Semblavem peregrins d'un romiatge laic. Barbes de peregrins: les blanques d'en Guimerà, les cendroses d'en Rusiñol, les negres de l'Ignaci Iglesias i alguns com en Llimona i en Frederic Rahola apareixien com uns ascetes. Segurament que oferirem als francesos, que a Cervera ens aguardaven, l'espectacle d'uns homes encesos en un insospitat misticisme admiratiu. Terra Santa i França, en aquella petita estació fronterera, uns catalans posaven en el cor dels francesos el presentiment de que'ls homes futurs parlaràn de les Creuades de la França.

I en l'alta nit, sota unes ingenues banderes, prop d'uns soldats civils, per la paraula saludadora d'en Santiago Andreu, se feu el miracle de la transformació de la fórmula retòrica en realitat emotiva. «Venim a abraçar a la França, a pregar per la seva victòria, a plorar els seus dolors...» I l'Andreu plorà, i una emoció religiosa passà per la sala. Aquells homes ja saben que nosaltres no som uns retòrics ni uns «entusiastes», ni uns francòfils, sinó homes fraterns que han posat el seu cor al ritme de la vida patètica de França.

He assistit a una missa. La mitat del temple l'omplen els soldats ferits en convalescència. Alguns caps envenats prenen un aire heroic en l'ambient gris de la capella. Monsenyor Carsalade assisteix. Un capellà d'una bella silueta apostòlica, mossèn Casaponce, m'obre un lloc al seu costat.

—Mossèn Casaponce, jo no tinc memòria d'haver assistit a cap missa.

Mossèn Casaponce somriu, benèvol:

—Tot per la França!

Descendeix del cor un càntic perfumat d'encens. Observo que'l clergue que oficia no porta tonsura. Es un soldat vingut del front, i així aquesta missa comença a tenir per mi un regust militar. Això també és guerra. El càntic creix, els soldats resen i poc a poc tota aquella dolçor eclesíastica me va dominant, i quan tots s'agenollen m'agenollo i penso que'l sacerdot no alça a Déu sinó a la França, i que jo reso per ella en un altar sense divinitat, a la faisó dels vells altars jacobins.

De sobte el càntic canyia i ara n'és un altre: un càntic religiós i guerrer que acaba amb «viva la França!», repetit tocadament, cada vegada més alt, pels soldats, pel poble, pels sacerdots, per monsenyor Carsalade. La església s'omple amb aquell crit suprem, i jo sento una extranya cosa en totes les entranyes. Baixo el cap per a amagar les llàgrimes, creient que la meva emoció és única i voldria que'l sacerdot me digués: «Aquesta és la sang, aquest el còs de França», i pendre la comunió.

Després, en el jardí episcopal, un amic riu d'aquell quart d'hora meu religiós. Un soldat amb les cames tallades, passa a cavall de un altre company. El sol amanyaga les cares pàl·lides dels ferits.

—França, amic, bé val una missa.

Aquell cònsol, aquell cònsol d'Espanya a Perpinyà... Després d'arribar a través la multitud al teatre, passa al nostre costat un home amb l'únic berret de copa que's veia, la testa altiva i un gest d'home que vol expressar orgull amb un gest de cansanci. Es el cònsol d'Espanya. Sèu al costat dels nostres diputats. Quan se crida, quan se gestricula, ell permanece impassible. El teatre retruny amb visques, i quan torna el silenci el senyor cònsol s'aixeca:

—Viva España!

Es un visca fret, oficial, un visca burocràtic. Els discursos segueixen, els visques se

tornen a reproduir, i a l'acabar-se, el senyor cònsol se posa dret:

—Viva España!

El visca pren una entonació dura. I quan per tercera vegada el senyor cònsol torna a vitorejar a Espanya, el visca esdevé agre. Ah, senyor cònsol! Era per Espanya que's feia tot allò, per les culpes germanòfiles de Espanya, pels funcionaris, pels nobles, pels diplomàtics germanòfils, i el «crit evocador d'Espanya havia de donar-se amb el braç extés, el pit gonflat, líricament, romànticament, no pas amb intenció de repte. Perquè quan en Pere Corominas parlava de la federació llatina, de la missió supranacional de França, anunciava l'incorporació d'Espanya a Europa per l'iniciativa de Catalunya. Però aquestes són coses que no preocupen als cònsols espanyols, inquietats solament per les prerrogatives de la marxa reial.

**

Monsenyor Carsalade se'm va aparèixer com aquell monsenyor Benvingut d'en Víctor Hugo. Un revolucionari a l'inrevés. Els evangelistes serien segurament com aquest bisbe vell, pàl·lid i magre que s'encén el foc a casa seva i parla en els escenaris, en mig de les delegacions populars. I és bell, mesurat i harmònic com un sonet. Semblava un Lleó XIII ingenuu i efusiu.

Al besar-li l'anell—lo contrari hauria estat una grollera pedanteria—vaig pensar en l'episodi d'aquell clergue jacobí que en un hospital va xuclar la pústula maligna d'un altre revolucionari.

—Ciudadà, si això ho fessiu al bisbe, us nomenaria canonge.

—Es que al bisbe, no li faria.

Un anell episcopal no pot ésser besat més que a França, en l'any de dolor de 1916. Aquell anell també era la França, i d'aquell petó me'n recordaré sempre, sempre, perquè aquests petons no's tornen a donar.

**

I aquell coronel que seia en la presidència, també era la França. Portava en el pit les condecoracions de tots els heroïsmes. El braç amputat. En la guerra ha perdut un fill. I quan les paraules catalanes li amanyagaven el cor, picava amb la mà que li restava. Cridant ben alegre: «Bravo! Bravo!»

I aquella senyora de Ducup de Saint Pol, que ens oferí a tots la seva taula, també era la França. Quatre fills i tres gendres seus són al front. Solitaria en la seva casa senyorial, disposà els seus salons per a hospitals, aplicant als ferits la seva fortuna. Un dia cridà als seus servidors, als vells i a les donzelles, i a l'igual que en una llegenda patriarcal, els hi digué: «els vostres fills, els vostres marits, els vostres homes han estat cridats sota les banderes, com els meus fills. Ara tenim unes mateixes angoixes i unes mateixes esperances. Som una mateixa família». I els íntims contenen que des d'aquell dia, en aquella casa, no hi va haver més que una sola taula.

PARADOX

Indiferencia

ENIM, diguem-ne la sort, de acostumar-nos aviat a totes les desgràcies. Ja no fan cas de la guerra europea més que aquells que hi fan negoci. Ja no preocupa la vaga actual més que als pobres que no tenen pa.

La gent que's veu, que va als cafès, que omple els cines, que borratxeja als balls de màscares, que fa el burro als bars i als music-halls, que bada per les Rambles i que fa número a tots els espectacles, no's fixa si a l'altra bandada dels Pirineus la gent es mata estúpidament i a la banda d'ençà n'hi han molts que's roseguen els colzes.

Que allà es matin i que aquí es morin ens importa poca cosa. La qüestió avui com avui és fer un Carnaval ben lluit.

En carroces, garlandes, confetti, serpentes, xampany, ostres i vestits a la fulana gastarem una futrada de mils duros. «Malgastats? No, certament, doncs ja hem quedat, d'acord amb els fondistes que tindran forasters i amb els diariars que tindran passes, que els diners que amb motiu del Carnaval gastaran els rics els aprofiten les modistes, les pentinadores, els sastres i tot el món de petits industrials que tindran feineta aquesta temporada; sense comptar els comparses i les figurantes que els dies de la Rua guanyaran unes quantes pessetes.

Però sempre hi ha gent que en tot troba taps i un d'aquests eterns descontentos ens deia:

—Aquí no hi ha romansos. Si són rics els que derrotaran els diners, com que aquí no hi ha més rics que els fabricants i els grans comerciants valdria més que apugesin el jornal dels seus treballadors i el sou dels seus dependents. Si són mitjanja els que omplen els balls i els temples del set-i-mig, que no es queixin de que la vida és cara, ja que en tenen per a fer el ximple. I si són pobres, que aquests sí que no ho són, que'ls fusellin.

Nosaltres no volem embrancar-nos en aquesta mena de filosofies i ens limitem a senyalar el fet, una mica dolorós, de que mentres allà es maten i aquí les vagües porten la gana a moltes boques, la gent s'entreté indiferentment en coses imbècils, interessants només per les bogeries carnavalesques o per la inauguració de la temporada faurina i les pròximes competències d'en Maravilla i en Terremoto.

JEPH DE JESPU

Mr. Denis, alcalde de Perpinyà

L'abraç de les dues Catalunyes

A visita dels catalans d'Espanya als catalans de França, portant-los un reconfort de amor en aquestes hores angoixes, ha reconstruït per un moment la Catalunya nacional. Per damunt la cridada de la nostra genteta germanòfila, un aire de grandesa ha traspasat els pirineus; i les copes catalanes (aquella *Coupo Santo!*) han dringat a la comunal victòria. Com en el temps de Muvet, Catalunya i França han sentit l'impuls de l'originaria germanor llenguadociana; però també han sentit que un mateix pervenir de llibertat els impulsava contra les lligions del

César. I Catalunya i França s'abraçaven en aquesta bona ciutat de Perpinyà, arrancada de la Catalunya espanyola pel tractat dels Pirineus, en aqueixa ciutat on altre temps bullien els odis dinàstics entre la Catalunya continental i l'insular en les baralles dels Peres d'Aragó amb els Jaumes de Mallorca, qui tenien a Perpinyà el sojorn preferit; en aqueix Perpinyà on el llegendari Bernat Oms, cantat pel meu vell amic i paísà Ramón Picó, se sacrificava heroicament an els odis entre les dues corones, erigint la ciutat rossellonesa com el baluart d'Aragó contra França. Una Catalunya ben diversa de la de Panissars és la qui ha acudit a l'ampar del Canigó simbòlic a *combregar* junt amb els francesos de Catalunya el pa i el vi de les ansies de gloria; el pa de les terres on el blat se fecunda dels cossos heroics qui dormen en la immortalitat, i el vi de les vines generoses on els raimis s'inflen amb la sang de les ferides obertes com a llavis passionals a la besada de la victoria. Una Catalunya ben diversa de la qui fou l'últim reducte de la Casa d'Àustria contra el *Ja no hi ha Pirineus!*; o de la qui fou l'últim reducte de la Vendée en les ofensives del Boloi, en les resistències del Bruc i Girona. Una Catalunya on la recordança de la guerra dels Segadors ajuntava les malifetes pretorianes de Lovaina i Reims amb les de Cambrils i Riudarenes. Una Catalunya ben nova, conscient de l'herència llatina, de la missió occidental i de solidaritat revolucionària.

Allà, a les vores del Tec, a l'ombra del Castellet i de les Platanes, aquesta Catalunya és anada a dir a la dolça França: «No tot és indocta i miserable germanofília, en la veïna Espanya! Has de saber que hi ha a l'Espanya catalana, i també a la castellana, nodrits estols de ciutadans qui segueixen amb una envoltada de l'ànima l'esforç magnífic de la teva lluita, i senten que te deuràn la gratitud perpètua d'haver donat al món futur la teva imatge. Aquesta Catalunya qui't visita ha recobrat la seva paraula nacional; i així com un dia va ésser la teva Provença qui va ensenyar-li l'usatge cavalleresc de la poesia, avui ha après a la França parisenca, el sentit de la bellesa, el noble puliment de la parla, la força creatriu de la fantasia. Ha après a França l'amor a la llibertat, el sentiment de la justícia per sobre tot egoisme patriòtic, el respecte a la vida dels demés ciutadans i els demés pobles.

A la part del nord de les vostres terres, francesos, una Catalunya més pròspera, Bèlgica, era un exemple magnífic de treball i contemplació, en un doble conreu de l'activitat corporal i de l'espiritual. I l'enemic de França, per a millor ferir-vos, no va dubtar en omplir d'esglai aquella terra avui pacífica, per a arribar an el vostre muscle sense topar amb el vostre escut. Aquella terra era un antic fogar de martiri, i els monarques austríacs, rebatejats en la vella intransigència espanyola, i'nnavien aire temps unguida en sang. Avui l'ha torturada el perjur qui havia unit el propi honor a la promesa de defensar-la, com ara ha unit la deshonra an el goig impur de dominar-la.

I a la part del mig-dia de les vostres terres, hi ha, francesos, una Bèlgica més humil, però també educada en el tràfec comercial i en el bell divagar de la poesia; una altra Bèlgica, on la riuada sorollosa de l'Escalda està representada per aquesta Barcelona capdalment mediterrània; i l'industria gloriosa de Malines té un eco de talers febreros a les vores dels rius qui són el braç de la patria; i la tradició venerable de Bruixes o Gand se correspon amb la deixalla romànica i la riquesa gòtica des de Ripoll a Tarragona; i la memòria dels burgesos navegants de la antiga Flandes saludaria com a velles coneixences els autors del *Consolat de Mar* i els cartògrafs de la Renaixença; i les ombres dels qui moriren per una palpitació de llibertat, com els Egmont, trobarien altres ombres semblantes.

Francesos: la Catalunya del vostre nord os ha sacrificat la seva vida perquè la sentia solidària amb la llibertat, qui és tota vostra. La Bèlgica del vostre sud os aporta avui l'agraïment de la seva llibertat espiritual, perquè la sent solidària amb la vostra vida. I os diu que cada matí, tot despertant-se, mira al Canigó, la muntanya cantada pel més excels dels seus poetes; i veient-hi no sé quines resplendors de Calvari, pensa en vosaltres, eterns redemptors, qui moriu per a tots els pobles.

GABRIEL ALOMAR

SONATA LXXXIV

ES qui tenia de dir-li a don Jaume Carner (el Romà) que tindria el passant batlle. Ningú. Estic segur que a cap ciutadà barceloní li havia passat tal cosa per la barretina i a pesar de tot ha estat aixís. Si voleu que us ho digui, per menys de res me faig, no lliberal, d'això ja'n sóc més que vosaltres, em faig romanista. Pot-ser aixís, en comptes de explicar-vos poques-soltes assegut aquí, al cafè, tindria d'enraonar en serio i tractar de senyoria a l'interlocutor, en comptes de dir-li tu, com faig amb vosaltres.

Mira que en Rius i Rius i més Rius, batlle de Barcelona! Vols dir que et tindran respecte? Perquè, d'això del marquesat, els regidors se'n fumen i més encara els de la Lliga que no pas els radicals.

En fi, bé fan els testos que s'assemblen a les olles; si el seu pare fou batlle, perquè no ha d'ésser-ho el noi? Veïam si també ens inaugura la Exposició d'Indústries Elèctriques, veïam si també li podem fer un monument, veïam si es deixarà les patilles i criarà panxeta per tenir més aire de família.

Una de les coses del món que'm fa més malícia és la toçuderia. Quan a tu no't toca fins fa riure, la bestiesa d'aquest defecte, però quan n'ets víctima creieu que n'hi ha per matar-los a tots els protagonistes dels contes baturros:

Chuf! chuf! que si no te apartas tú...

Ja! ja! ja! Quina gracia té aquest home muntat en un burro, que fa parar un tren, posant-se al mig de la via. Ell no'n sab res, ell no'n vol saber del benestar que per tot arreu, on passa, porta la màquina aquella; ell no'n vol saber res de que aquella via no és seva ni de ningú, sinó de tots; ell se nega a obrir els ulls i deixar de creure que muntant el burro és l'amo del món.

Chuf! chuf! que si no te apartas tú...

Es una llàstima que els aragonesos siguin aixís; que no ho veuen que nosaltres els catalans som la màquina i que si parem i no els deixem com pa amb figa és per llàstima? Els de Valladolid són més vius; amb aquests

anirem bé. Ajudem-nos uns a altres. Si no desitgem res més.

Però aquest:
—O a Zaragoza o al charco

és desesperador i ei treu de pollaguera. Vaja! *aún no asamos ya pringamos*. I aquesta vegada d'oli; un *matute*, un centre lliberal, un cafeter, un regidor... ja hi som. Ningú en tindrà la culpa, naturalment, en Llopis ja no la té. Però vaja, a mi no m'agrada que la gent malicií. Trobo que els regidors tenen o tindrien d'ésser com la senyora del Cessar.

Sab què deia aquesta senyora, senyor Llopis? No? doncs miri, deia:

—No n'hi ha prou amb ésser honesta, ha de semblar-ho.

Després m'agradaria saber si això de Llopis té que veure amb el cognom López. Digui-m'ho, perquè si fós aixís, vostè podria ésser parent de l'amo i servidor no vol romanços.

En fi, bevem a la salut del segon marquès de Olèrdola, en Rius i Rius i més Rius.

MORITZ VI

La cançó de l'enfadós

La dona del pobre Nofre ha tingut un hereuet.

Amb el cor ple d'alegria, son pare el porta a Betlem.

—Buenas!... Vinc perquè em bategin aquest ignocent baillet.

—Ja sab el preu?

—Tres pessetes.

—Està equivocat. Són deu.

—Ai ail... Abans...

—Sí, en efecte;

abans no eren més que tres,

però ja sab lo que passa;

la guerra tot ho encareix.

En Nofre se'n va a càl sastre.

—Haurà de fer-me un vestit.

—Com el voldria? Com sempre?

—Sí; de pana i ben senzill.

—Dec advertir-li una cosa.

—Quina?

—Que si fins aquí

se n'ha fet només cinc duros, aquest cop se'n farà sis.
—I a sant de què aquesta puja?
—Que no ho ha sentit a dir?
No hi ha ram que se n'escapi; la guerra tot ho ha encarrit.

A la porta de càl Nofre truquen.—Qui hi ha?

—Un servidor.—

Obra. Es l'amo de la casa, que amb fina circunspecció li fa saber que li augmenta el lloguer del pis. No molt!... Tan sols, cada mes, un duro.
—Això és arxiscandalós!— exclama la pobre víctima.
—Ah!—fa l'altre.—Té raó, però, com vol arreglar-ho?... La guerra ho ha encarrit tot.

Apenes se'n ha anat l'amo, ve el del gas.—Se us fa saber, de part de la companyia, que des de el primer del mes pagareu el gas deu cèntims més car que fins ara.

—Bé!— diu en Nofre, roig de rabia:— El «sablasso» és ben modest. Ja ho crec!... Deu cèntims per metre... ¿Per què no l'apugeu més?
—Es aixís; no sé què dir-vos... La guerra tot ho encareix!...

—Ai, Nofre!—li diu la dona:— Ja sé que et causo un trastorn, però per anà a la plaça, amb un duro no'n tinc prou.

—Des de quan?

—Des de fa dies.

Jo volia fè el cor fort

i evitar-te aquest mal trago,

però ja no puc més, noi!...

El tocino, les patates,

el sucre, el bacallà, els ous,

tot s'està posant pels núvols... la guerra ho ha encarrit tot!...

En Nofre es palpa la bossa, mira, compta, llença un crit i... res; que resol morir-se, per sortir de tants faties, Va al despaig de *Pompes fúnebres* i amb veu cavernosa diu:
—Tinc vintiquatre pessetes; són les úniques que tinc... ¿N'hi haurà prou per enterrar-me?
—No senyó; en val vinticinc.
No's pot morir; n'hi falta una... La guerra tot ho ha encarrit!...

C. GUMA

La figuereta

—Apa, a veure si callaràs.

—Oh!... Quan me l'hagi menjada, et diré que n'hi posis una altra.

Notes de fóra

Mines de Surroca.—Una petició al nostre senyor batlle: Aixís com ens ha fet les reformes dels buçons, esperem que'ns posarà una tablilla de anuncis oficials en un centre del poble que algun temps teníem ja posada; i no sols dintre de la casa Consistorial, per no haver de molestar al Secretari que devengades se li destorba el són.

Amb aquesta reforma ens podríem enterar de lo interessant pels veïns, com creiem que son els comptes, les Juntes, les reformes de les escoles que tan se'n parla al principi que vostè entrà de Batlle.

Aixís ens posaria al tanto de tots els assumptes; que creiem que el poble té dret, i no fent-ho aixís no li podem fer cap més classe de serenata sinó dir-li que és *la mismita cabeza con la mismita gorra*.

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 11 AL 17 DE FEBRER DE 1916

Per terra

Els atacs parcials dels alemanys en el front occidental, segueixen constituint fracassos complets, puix no és cap èxit real l'apoderar-se alguna vegada que altra d'uns quants centenars de metres de trinxera. Les pèrdues dels alemanys han estat molt fortes, calculant-se en la meitat de les forces que han pres part en els atacs.

Al front occidental, l'ofensiva parcial dels russos els ha permès apoderar-se de les poblacions de Uscieszko i Garbonowka, de molta

importancia estratègica, especialment la primera.

Al Càucàs, l'ofensiva russa prossegueix victoriosa. Els soldats del gran duc Nicolau s'han apoderat de nous territoris i poblacions i han obtingut un gran triomf, la presa de la plaça forta de Erzerum, centre de la resistència turca en aquella regió.

Els austríacs han avançat a l'Albania en direcció de nord a sud, però per ara no han intentat atacar ni Durazzo ni Valona, que són els dos punts més importants de l'Albania.

Per mar

Un submarí alemany enfonsà prop de la costa de Siria al vell creuer francès *Amiral Charnier* ofegant-se quasi tota la tripulació.

Per haver topat amb una mina, el creuer anglès *Arethusa* ha anat a fons, salvant-se quasi tots els tripulants.

Al Congo, ha sigut enfonsat un canoner alemany.

Per l'aire

Molta activitat, especialment per part dels austríacs, que amb sos avions han bombardejat diverses poblacions italianes, entre elles Milán, causant alguns morts i ferits.

Panorama de la guerra

El lleó:—Noi, que són fiersos els homes!

REPICS
 RA vegin com una sola lletra pot canviar radicalment el sentit de les paraules!
 Culture: una religió.
 Kultur: una barbarie.
 De la C a la K tot un abim! Hi ha encara qui no ho veu! Si que són curts de vista!

Ja hauràn vist que el nostre alcalde ja en té prou. No està per brocs; fóra mals-de-cap. Que talli un altre.

El Govern no sabia a qui donar la vara. Sempre passa lo mateix. Ningú la vol, tot-hom la menyspreua... però sempre el Govern passa mals-de-cap... perquè hi han massa candidats.

Comprenem que en Collaso se'n desenten-gui, però ens ha fet riure molt l'excusa que ha dat. Diu que ha de reorganitzar el partit lliberal a Barcelona i dirigir una campanya de propaganda electoral.

¡Vaja, senyor Collaso! No'l sabiem tant humorista!

Amb motiu dels propòsits manifestats pel Govern de concedir a Barcelona el port franc, ja's comencen a bellugar les demés regions.

I com el moviment es demostra caminant, protesten. Mira que tall! Fins per això necessiten dels catalans? Ja comencem a estar tips de fer de caminadors.

¿Volen un consell d'amic? Callin. Es de la única manera que no es posaran en ridícol.

Apropòsit de l'anunciada dimissió de l'alcalde, els periodistes, parlant amb el Governador, li preguntaren veladament si era veritat que ell també dimitia i en Suárez Inclán ho desmentí rodonament. Per ara no se'n vol anar de Barcelona.

¡No sé pas què hi veu!

A Perpinyà, el periodista tècnic senyor Diaz-Regt va engegar als francesos un discurs on desenrotllà les seves teories estratègiques.

Home, no n'hi ha per tant!

Els francesos, fent justícia a Catalunya i fent al ensems justícia a l'immortalitat del seu esperit, han concedit la Legió d'Honor an en Guimerà.

Des de que sab això, en Xenius ja es veu amb la Creu de Ferro.

¡l quina Creu!

En Pere Rahola tingué un gran èxit a Perpinyà i feu quedar a l'altura als catalans.

En Cambó diuen que n'està tant satisfet. I tant!

El diputat Nogués treballa contra'l port franc de Barcelona.

Quan el Govern concedí el port franc a Cádiz, en Nogués va callar com un mort.

En Nogués, doncs, és més andalús que català.

Sobre tot, en vigílies d'eleccions.

A falta de sensacionals notícies de la guerra, la premsa barcelonina ens comença a servir crims passionals i misteriosos.

Els nostres autors dramàtics a França

— Quants ferits, eh, don Angell...
 — Sí; es veu que el teatre de la guerra està més animat que'l nostre.

Ara ha clavat dentellada a un assassinat comès a Sant Andreu de la Barca, que'm sembla que'n tenim per dies.

Els periodistes poden donar fè de Evangeli a aquell *ditxu*:

Quan Nostre Senyor tanca una porta n'obre una altra.

Vaudeville celestial.

L'altra nit varem poder contemplar en el firmament dues grans estrelles que s'anaven aproximant fins a tocar-se.

Era la conjunció de Venus i Júpiter, anunciada pels nostres astròlegs.

Un senyor de la Defensa ho comentava a la Plaça de Catalunya:

—A quin temps hem arribat!... No sé com els governadors les permeten, aqueixes immoralitats.

Una nova disposició papal.

Benedicte XV ha manat que, en les misses dels diumenges, es llegeixi en totes les esglésies, el fragment de l'Evangeli corresponent a cada dia.

Realment era una cosa que's trobava a faltar (!).

Però què'n treuran de llegir-lo, si els catòlics se l'han d'escoltar com qui sent ploure?

Diumenge passat, els joves radicals de *La Escolar*, que tant s'han distingit aquests dies contra la llengua catalana, anaren a fer una forrada a Horta.

En la convocatòria constava que l'objecte de l'excursió al pintoresc *suburbio* era «fer un acte de afirmació espanyola».

De afirmació espanyola?
 Ja entenc... Anaren a cridar: Maura, sí!

Don Josep Collaso ha deixat l'Alcaldia de Barcelona.

L'home no vol mals-de-caps i fuig dels papiers ridícols.

Don Manel Rius i Rius, fill del cèlebre Rius i Taulat, marquès d'Olérdola accepta joïós l'Alcaldia.

L'aixerit ex nacionalista vol passar un Carnaval divertit, i ens en alegrem. De passada ens divertirem també nosaltres.

A l'aparador d'una pastisseria del carrer de Salmerón s'hi llegeix aquest cartellet, que'ls el recomano:

EXCELENTE POSTRE

Borregos del Padre Santo

En castellà *borregos* vol dir xaïss...
 Xaïss del Sant Pare?... Ja'ls conec!... Son els senyors de la Defensa Social.

En temps de l'Inquisició hi havia un frare poderós que's feu cèlebre per les seves sentències.

Quan li presentaven un acusat vell, deia:

—A la foguera, que amb els anys que té ben segur que d'altres ne deu haver fet!

Quan l'acusat era jove, exclamava:

—A la foguera, que aquest encara en faria d'altres!

I seguint aqueix criteri tots eren condemnats a mort.

CORRESPONDENCIA
 Cavallers: C. Pujol: Ho sento molt, però no'm convé res de lo que ha enviat.—E. B. B.: Vaia una poesia més pedregosa!...—P. P. P.: Encara no hi ha hagut ocasió.—Josep Riudor: Abans, aprengui a escriure correctament. Ara ho té bé, home. Ha sortit la Gramàtica d'en Rovira, que és excel·lent.—A. G.: M'han semblat mansois.—J. Bullanga: Les correspondències deuen venir més concises i més clares.—M. M.: No'l puc complaure per varies raons.—R. Salvadó: S'estima la bona intenció, però no hi ha de què.—V. R. i R. R.: De dos, un.—B. T.: No ho he acabat d'entendre.—M. Guardiola: No'ns té cap utilitat.—Eudald Sala: El del mig, i encara gracies.—Un de Vallbona: Quatre vegades massa llarga.—Aleix: Impossible, gracies.—Pep Carabassa: Els bons intents no basten.—C. S.: Massa versos, per a ésser tant dolents.—P. Q. T.: No hi tornarem mai més!

Gramàtica elemental

de la

Llengua catalana

per

A. Rovira i Virgili

Un tom

Pessetes 3

Impremta La Campana y L'Esquella, : Olm, 8.—Barcelona